

Για τον συγγραφέα Κ. Σημίτη: Μια άλλη ανάγνωση των βιβλίων του

Νίκος Γκιώνης,

17/12/2012

Εισαγωγικά, οφείλω να επισημάνω τα εξαιρετικά βιβλιοκριτικά σημειώματα της Χρ. Πουλίδου στο Protagon, του Ν. Μπίστη εδώ και του Γ. Λακόπουλου στα ΝΕΑ, για το καινούργιο βιβλίο του Κ. Σημίτη *Ο εκτροχιασμός* (Πόλις 2012).

Τώρα θα επιχειρήσω μια ανάλυση άλλης τροπής της συγγραφικής προσέγγισης του Κ. Σημίτη, που αφορά, όχι -κυρίως- στις προτάσεις, στις αναλύσεις ή τις προβλέψεις του, αλλά σε βαθύτερα και διαχρονικότερα μηνύματά του, που καλύπτονται από τα γραφόμενά του. Από το πρώτο ήδη βιβλίο μετά την Πρωθυπουργία του, την *Πολιτική για μια δημιουργική Ελλάδα*, πίσω από τις αναλυτικές περιγραφές των προσπαθειών και των επιτευγμάτων της διακυβέρνησής του, υπάρχει μια εμπειριστατωμένη διδαχή για την ντετερμινιστική -σχεδόν- μεθοδολογία ως προς το ατομικό και συλλογικό πράττειν. Οι ουδετεροποιημένες καταγραφές, π.χ. της ζεύξης Ρίου – Αντιρρίου ή της συμφωνίας του Ελσίνκι, ακολουθούνται άλλοτε από ξεκάθαρες αναφορές κι άλλοτε από υπαινικτικές, για την εξοντωτική προεργασία και την οργάνωση της μεθόδευσης του εκάστοτε εγχειρήματος, με θρησκευτική προσήλωση, που ωστόσο καμιά σχέση δεν έχει με οποιαδήποτε μεταφυσική, αφού έπεται ή προηγείται η παράθεση πλήθους αριθμητικών αποδεικτικών δεδομένων.

Σε αντίθεση με τον προφορικό βερμπαλισμό άλλων δημοσιολογούντων, συνήθως συναισθηματικά φορτισμένο -από τι;- η δική του αναφορά, γραπτή πάντα, είναι έντονα αποστασιοποιημένη από τέτοιες φορτίσεις. Άλλωστε, αυτές συνήθως δεν είναι παρά φτιαχτές φαντασιακές επινοήσεις. Οι διδαχές που ανέφερα ότι υπάρχουν κυρίως στον γραπτό λόγο του, δεν αποτελούν καν παραινέσεις, αλλά προτάσεις διαχείρισης, επιδεκτικές συζητήσεων και παρατηρήσεων. Ως συνεπής σοσιαλδημοκράτης, δεν διστάζει να παίξει με τα όρια επέμβασης στο τρέχον σύστημα, να μετρήσει υπαρκτές αντιστάσεις, να τις καταλογίσει και να αποδεχτεί τις υποχωρήσεις του, υπαινισσόμενος και τα όρια της μεθοδολογίας του. Το όραμά του είναι ένα μη-όραμα φαντασιακό, το μικρό επίτευγμα της επομένης.

Ο Ρολ. Μπαρτ καθορίζει τον «Βαθμό Μηδέν της Γραφής» στο ομώνυμο βιβλίο του, ως εκείνο το κάθετο επίπεδο διαχωρισμού της ορατής όψης της γραφής από τις άλλες, που είναι ασαφείς και δυσδιάκριτες και ίσως γι' αυτό ουσιωδέστερες. Αν στο προηγούμενο βιβλίο ανακαλύπτουμε την μέθοδο, στον «*Εκτροχιασμό*», αυτό που δεν διεκδικείται από τον συγγραφέα είναι η ύστερη δικαίωση των έγκυρων πολιτικών και οικονομικών του προβλέψεων. Καταγράφοντας ουδέτερα αλλά εμπειριστατωμένα, παραλείψεις ή ανεπάρκειες προσώπων και πολιτικών, έτσι ξερά και κρύα και γι' αυτό χωρίς εμπάθεια, ουσιαστικά προτείνει μια αντι-δασκαλιστική Παιδαγωγική παραγωγής Πολιτικής και διαμόρφωσης Πολιτικού προσωπικού. Κι εδώ το προτείνει, χωρίς ούτε καν να υπαινίσσεται κάτι άλλο. Μου μοιάζει -λίγο διασταλτικά- με την αυτονόητη ισότιμη παιδαγωγική αναφορά στην

ψυχαναλυτική θεραπευτική. Η αλληλοτροφοδοτούμενη μεταβίβαση σκέψεων και συναισθημάτων ανάμεσα σε αναλυτή και αναλυόμενο, καθαρή και ισότιμη, καθορίζει κι ένα αυστηρό αλλά καθόλου καταπιεστικό παιδαγωγικό πλαίσιο, ανά πάσα στιγμή αναιρούμενο και επανεπεξεργαζόμενο. Έτσι κι εδώ. Η Παιδαγωγική που υποδεικνύεται προς εγκατάσταση γεμίζοντας το χώρο των απουσιών και της ανεπάρκειας, εκτός των άλλων στοχεύει στην αμφίδρομη συνέργεια δικαιωμάτων και ευθύνης. Μια συνέργεια που λίγο-λίγο και σε βάθος χρόνου θα αποδιώχνει κάποιες ποσότητες λαϊκισμού και δημοκοπίας και που ακόμα θα οδηγήσει σε περισσότερη και αποτελεσματικότερη ευνομία.

Ο Κ. Σημίτης σπάνια αναφέρει και σπανιότερα γράφει για φαινόμενα διαφθοράς, την οσμή των οποίων κι αυτός αισθάνθηκε, όπως άλλωστε συχνά και ο καθένας μας στον μικρόκοσμο του επαγγελματικού ή άλλου περιβάλλοντός του. Πέρα από τα ζήτω ή την καταδίκη, πέρα από τον επιβεβλημένο ποινικό κολασμό των διεφθαρμένων, η διαχρονική ιστορικότητα δύο πράγματα κατέδειξε πως ποτέ δεν θα πάνου να υπάρχουν: η φτώχεια και η διαφθορά σ' όλα τα πολιτικά συστήματα. Μόνον βελτιώσεις μπορούν να επιτευχθούν και μάλιστα θεαματικά καλές υπέρ του κοινωνικού συνόλου, αλλά υπό όρους. Κι ένας από αυτούς, ποιοτικός και μη μετρήσιμος, είναι η ορθή και επικαιροποιούμενη Παιδαγωγική ατόμων και συλλογικοτήτων. Αυτήν την Παιδαγωγική θεωρώ πως κρυμμένα μας προτείνει ο Κ. Σημίτης, μαζί με τον Λόγο της Μεθόδου. Και τα δύο, δεν είναι παρά η Καντιανή θέση περί της καθολικότητας ισχύος του Αγαθού Νόμου (σκέψου και πράξε έτσι, όπως θα 'θελες να κάνουν το ίδιο όλοι).

Να δύο κρυμμένες -κατά την άποψή μου- εκδοχές αναγνωστικής προσέγγισης του συγγραφέα Κ. Σημίτη, που δεν διαφέρει και πολύ από τον πολιτικό.

Ίσως μπορεί να ταιριάζει η αυτοαναφορική εκδοχή του Ο. Ελύτη:

«...είμαι του ολίγου και του ακριβούς

δεν είμαι του τρίτου προσώπου

τρέφομαι από το δις και το εν

που κατά περίπτωση προσφέρω...» (Ο κήπος με τις αυταπάτες).

Ο Νίκος Γκιώνης είναι Πολιτικός Μηχανικός

Εκτύπωση στις 18/12/2012

Από την ιστοσελίδα **Μεταρρύθμιση**

www.metarithmisi.gr/el/sx_printText.asp?textID=14871